4042

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt), 19 juli 1954

Dat wij U in de afgelopen week niet verder hebben ingelicht omtrent het verloop der besprekingen vindt zijn oorzaak in het feit, dat het nauwelijks mogelijk was een samenvattend overzicht te geven en enig oordeel uit te spreken over de vraag of er vorderingen werken gemaakt of dat zulks slechts in schijn het geval was.

Plaats hadden:

1. enige informele bijeenkomsten tussen de vijf gedelegeerden van beide zijden,
2. besprekingen tussen de economische adviseurs van beide delegaties (waarbij ook in Iskaq tegenwoordig was) en
3. besprekingen tussen Yamin, Sumpomo, Blom en Schürmann.

De besprekingen sub 2 hadden ten doel de toekomst van de Finec te bepalen bij opheffing van de Unie. Daarbij bleek, dat tegen handhaving van afdeling D bij onze tegenpartij generlei bezwaar bestond, dat afdeling C naar beider oordeel kan vervallen, doch dat Iskaq ernstige bezwaren had tegen de inhoud van afdelingen A en B. De eerste behoorde tot de uitsluitende bevoegdheid van de nationale wetgeving. Voorts wilde hij wel een monetair accoord sluiten.

De besprekingen sub 3 leidden tot de opstelling onzerzijds van een ontwerpprotocol en daaraan gehechte briefwisseling, waarover in grote lijnen wel overeenstemming bestond, doch waarbij niettemin nog een aantal punten van meer of minder belang onopgelost bleef.

Dinsdagavond en Woensdag hadden besprekingen plaats als onder 1 bedoeld, welke zich hoofdzakelijk beperkten tot de economische onderwerpen. De eerste bespreking bracht de oplossing van de gerezen moeilijkheden niet nader. Zij gaf aanleiding tot het lanceren van Indonesische zijde van pessimistische uitlatingen aan de pers. Nadat Woensdag aanvankelijk door Iskaq een volstrekt onaanvaardbare uiteenzetting was gegeven van de wijze, waarop hij de economische clausules voor de toekomst wilde redigeren, werd later overeenstemming verkregen over handhaving van afdeling A en artikel 18 van afdeling B, terwijl de overige artikelen van B zouden vervallen. Bij deze beslissing heeft in de Indonesische delegatie Iskaq kennelijk het onderspit gedolven.

De moeilijkheid bij dit alles is gelegen in het feit, dat moet worden voorkomen, dat die handhaving slechts zou voortduren tot de Unie is opgeheven. Dan zou de Unie zijn prijsgegeven zonder dat zou vaststaan, waar wij voor de toekomst aan toe zijn. Iskaq verhoogde de twijfel, of de verkregen overeenstemming enige waarde had, door Donderdag tegenover Zijlstra de wens te uiten over enkele weken over financieel-economische onderwerpen verder te spreken. Achteraf is van Indonesische zijde verzekerd, dat dit verzoek geen betrekking had op enig onderwerp van de huidige conferentie.

De besprekingen bedoeld sub 3 hebben thans geleid tot de opstelling van een aantal punten, welke in een informele vergadering van beide delegaties welke hedenavond zal plaats hebben, moeten worden opgelost

Slaagt dit, dan zal weer een formele vergadering plaats hebben, waarin de bereikte resultaten zullen worden geformaliseerd. Daarna kan dan een slotzitting ter ondertekening plaats hebben.

Het staat wel vast, dat de Indonesiërs hebben afgezien van enig verder gesprek over Nieuw-Guinea. In de nog te houden formele vergadering zal hun protest tegen onze afwijzende houding nog worden afgewezen.

Kenmerk: Beyen/Luns 154.
©BuZa, archief BZ, uitgaande codetel. Djakarta 1954
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/19516

Buiten de conferentie als zodanig zal Luns hedenmiddag met Sunarjo spreken over losstaande onderwerpen als het probleem van de Ambonezen (waarbij van Thiel aanwezig zal zijn), de arrestanten en dergelijke.

Morgen volgt nader bericht. Wij begrijpen dat U naar eerder bericht zult hebben uitgezien, maar wij twijfelen van dag tot dag over de vraag, of de conferentie op een mislukking zou uitlopen dan wel tot overeenstemming leiden en in die omstandigheid was rapporteren moeilijk. De hierboven genoemde stukken volgen per koerier.